

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 289. — ŠTEV. 289.

NEW YORK, MONDAY, DECEMBER 11, 1922. — PONDELJEK, 11. DECEMBRA, 1922.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

Z MIROVNE KONFERENCE V LAUSANNE

Konferenca v Lausanne je dospela do mrtve točke, kajti zavezniki hočejo odstopiti od svojega stališča. — Turki ne morejo prevzeti odgovornosti za vojni dolg. — Či-čerin pravi, da je Francija zapustila Turčijo na ljubo Angliji.

Lausanne, Švica, 9. decembra. — Turčija, ki se je ko- nečno iznebila težavnega vprašanja, tikajočega se ožin, je postala danes zopet skrajno odporna glede vprašanj, ki se tičejo kapitulacije ter otomanskega dolga. Vprašanje Dar- danel, ki je povzročalo od pričetka toliko preglavice, je bi- lo izročeno vojaškim in mornariškim izvedencem, da dolo- čijo podrobnosti, o katerih se bo razpravljalo na neki na- daljnji seji konference.

Zadeva postopanja z inozemci je prišla na površje na seji neke podkomisije, kjer sta bila navzoča v imenu Tur- čije dva mlada delegata, ki sta prišla pred kratkim iz An- gore. Nobenega napredka ni bilo opaziti vsprico nepo- pustljivega stališča, katero sta zavzela ta dva delegata. Številni evropski delegati so izjavili danes zvečer, da po- menja to slabo znamenje za čas, ko bo prišlo na površje bistveno vprašanje inozemskih dolgov. Nadaljnji delega- ti pa so zopet mnenja, da se bo stališče mladih delegatov izpremenilo in da bodo opustili svojo sedanjo odpornost, ko se bodo seznanili s celim potekom konference ter raz- počenjem, ki prevladuje med zavezniškimi delegati. Ko se bodo v polni meri seznanili z dejanskim mišljenjem za- stopnikov velikih narodov, bodo brez dvoma opustili svo- je neizprosno in nepopustljivo stališče.

Na sestanku podkomisije glede otomanskega dolga so izjavili Turki, da ne bodo sprejeli nobe- ne odgovornosti za celi turški vojni dolg ter zahtevali, naj se ta dolg enakomerno porazdeli med Turčijo, Mezopotamijo, Sirijo ter one dele Grške, Bolgarske in Ju- goslavske, ki so preje pripadali Turčiji.

Zavezniki so objavili nato, da ne morejo sprejeti tega nazira- nja in posledica tega je bila, da se je pojavilo mrtvilo glede tega vprašanja.

Ko so vprašali danes Ismid pa- so glede nekega poročila iz Aten, v katerem se je glasilo, da bo gr- ška armada napadla Turke v Tra- ciji v slučaju, da bi na konferen- ci slabo postopali z Grško, je od- govoril: To je naravnost smešno.

Kljub odpornemu stališču, ka- tero so pokazali Turki danes, je prevladovalo zvečer precej opti- mistično razpoloženje, ki je bilo posledica uspešne rešitve vpra- šanja Dardanel, o katerem se je razpravljalo na večerajšnji seji. Celo postopanje pa so zopet ovi- rali Rusi.

Či-čerin je zavzel stališče, da je Francija zapustila Turčijo na ljubo Angliji in da ne more Turčija ničesar dobrega pričakovati od zaveznikov. Poklical je k sebi tur- ške žurnaliste, navzoče v Lausan- ne ter jim izročil spomenico, na-

ČUDNE TAJNE

ŽENSKÉ DUŠE

Zena je baje ponudila dvaj- set tisoč dolarjev za usmr- čenje moža. — Kako je pri- šla cela zadeva na dan.

Detroit, Mich., 8. decembra. — Soglasno z zapriščenimi izjavi- mi štirih detektivov, kojih pre- škava je imela za posledico, da je bila Mrs. Blenn Ford, žena bo- gatega New J. Forda, pridržana pod obdolžbo, da je skušala izvr- šiti umor, je Mrs. Ford najela ne- kega bandita, kateremu je ponu- dila \$20,000 za izvršenje tega joha ter mu dala celo sliko svojega moža, da bi morilec ne zgrešil pravega moža.

Mrs. Ford, ki je odločno zani- kala to obdolžitev, je izjavila, da je postala žrtev takozvanega "frame up", ki je bil posledica njenih domačih težav. Te težko- če vključujejo tožbo za ločitev za- kona, ki je bila vložena avgusta meseca, v kateri dolži svojega moža okrutosti ter tožbo za 25 tisoč dolarjev odškodnine. Ta de- nar naj bi plačal njen odtujeni mož ker jo je baje napadel.

Mrs. Ford je bila aretirana večer zvečer, ko bře morala se- stati z nekim Edvardom Ku- nathom, policijskim poročnikom, na drugo posvetovanje glede nje- nih načrtov, da spravi s poti svo- jega moža. Kunath je baje nasto- pal v ulogi lopova iz Kansas City ter imel v sredo prvo konferenco z Mrs. Ford, tekom katere mu je baje ona razkrila svoj načrt. Tri- je nadaljnji detektivji trdijo, da so poslušali pogovor med obma.

Uradniki izjavljajo, da je ob- stal en načrt za umor v tem, da bi najeti morilec ustrelil For- da na farmi slednjega zapadno od Detroita. Pred uničenjem tru- pla naj bi se odstranila zate zo- bke Forda, da se prepreči identi- fikacija, če bi se načrt ne posre- dil.

Policijskemu poročniku, ki je igral ulogo bandita iz Kansas City se je predložilo načrte Wayne o- kraja ter farme Forda, da bi lah- ko prišel do Fordovega doma ter nato srečno pobežnil.

Nagrado v znesku \$20,000 naj bi se izplačalo soglasno z detek- tivi, kakor hitro bi se Mrs. Ford polastila premoženja ter posestev svojega moža.

Pred svojo poroko s Fordom pred enim letom je bila Mrs. Ford bolniška strežnica. Ona ima dva otroka iz nekega prejšnjega za- kona.

NADALJNE EKSEKUCIJE NA IRSKEM

Dublin, Irska, 8. decembra. — "Rory" O'Connor in Liam Mel- lows, dva nadaljna irska ustaša, sta bila danes zjutraj ustreljena v Mountjoy jetišnici, — kot je bilo oficijelno objavljeno. Z njima sta šla v smrt nadaljna dva ustaša.

V nekem oficijelnem armadnem poročilu se glasi, da so bili ti štir- je možje usmrčeni v povračilo za zavratni umor poslancea Halesa, ki je bil ustreljen večeraj, ko se je nahajal na poti v parlament in v slovesno svarilo za vse one, ki so bili zvezani z usmrčenimi v zaroti proti življenju zastopnikov irskega naroda.

London, Anglija, 8. decembra. Irski republikanci, — se glasi v nekem sporočilu iz Londona, — so izdali manifest, v katerem o- značujejo Timothy-ja Healy-ja, novega generalnega governorja kot človeka, ki je bil celo svoje življenje sovražnik irskega na- roda.

Boj se bo vrnil naprej, dok- ler ne bo ostal na Irskem le še en mož. To je vojna na življenje in smrt.

OBUPEN POLOŽAJ V

"SVOBODNI" IRSKI

V Londonu domnevajo, da bo prišlo na Irskem še do nadaljnjih krvoprelitij. — Na stotine obupnih mož v Dublinu je pripravljenih postreliti uradnike proste irske države.

London, Anglija, 9. decem- br. V sporočilih, ki so prišla iz Du- blina na londonske liste, se gla- si, da bodo sledili večerajšnjim ek- sekucijam v Dublinu nadaljni za- vratni umori. Poročevalci so pre- pričani, da bo sledila tem eksekucijam cela serija nadaljnjih re- presalij.

Poročevalci Daily Mail v Du- blinu izjavljajo, da je imel pogov- or z nekim irskim uradnikom, tekom katerega je slednji izjavil, da je v mestu najmanj sto obup- nih mož, ki se ne brigajo za svo- je življenje in ki slede povsem slepo poveljem svojih voditeljev. Njih naloga je zavratno umoriti člane vlade ter irskega parla- menta.

Poročevalci omenja v zvezi s tem, da imajo oblasti v svojih rokah še več nadaljnjih republi- kanskih voditeljev, ki so bili za- jeti v zadnjem času. Vseh teh se tiče ukaz, ki določa vojaški sod- ter smrtno kazen za vsakega, v kojega posesti so našli bombe, ek- splzivne snovi ali orožje katere- koli vrste.

Dublin, Irska, 9. decembra. — Po vseh ulicah so bili prilepljeni danes letaki, v katerih se je ozna- njalo, da se bodo vršili jutri po- ldpodne pogrebni sprevedi Roy O'Connorja, Liam Mellowesa ter dveh nadaljnjih republikancev, ki so bili ustreljeni večeraj. Pogreb se bo vršil brez trupel, kajti v sprevodu bodo vozili prazne kr- ste. Ti letaki so bili napisani s črnilom in oblasti so dale pot- rati vse še predno so pričeli lju- dje odhajati na delo.

PONAREJEN DENAR IN BUTLEGARJI

Washington, D. C., 7. dec. — Vodja tajne službe zakladniškega urada, Mr. Moran, je objavil da so butlegarji pogosto osleparjeni s ponarejenim denarjem, katere- ga je v sedanjem času več kot kdaj prej v državi. Butlegarji ne morejo namreč ovaditi onih, od katerih dobe ponarejen denar, ker sami kršijo postavbo. S ponarejenim denarjem se prav poseb- no plačuje one, ki vtihotaplajo pijačo iz Canade in Anglije. — Butlegarji se seveda skušajo čim- prej iznebiti tega ponarejenega denarja.

SMEŠNA PRIKAZEN NA KONFERENCI

London, Anglija, 9. decembra. Italijanski ministrski predsednik Mussolini, voditelj italijanskih banditov, imenovanih fašisti, je igral danes najbolj znamenito ulogo na konferenci, ko je obja- vil:

— Jaz sem prišel semkaj, da delam. (Požigam, kradem in ta- kodalje po fašistovskem uzoru). Če bomo delali, bomo lahko pri- šli do dogovora. Jaz nočem imeti nobenega opravka z vprašanjem reparacije. (To je precej vrjetno, kajti sedanjí načelnik italijanske vlade ni nič drugega kot nava- den bandit, sledeč uzoru števil- nih italijanskih banditov, ki so vznemirjali Italijo skozi stoletja. Njih veliki naslednik je Mussoli- ni, sedanjí junak piškave Italije, ki je znana kot dežela, ki nim- nobene hrbtenice).

IZVANREDNO DRZEN

ROPARSKI NAPAD

Trije banditi so oropali za- padno pošto. — Napadli so uradnike na postaji v St. Joseph, Mo.

St. Joseph, Mo., 9. decembra. Trije nemaskirani banditi, oboro- ženi z revolverji in eno puško, so ustavili dva poštna uradnika na Union postaji večeraj zjutraj ter pobegnili v avtomobilu z enim pa- ketom registrirane ter petimi pa- keti pošte prvega razreda. Te pa- kete so ravnokar vzeli iz poštne kare nekega Chicago, Burlington in Quincy potniškega vlaka, ki je bil na poti iz Kansas City v Omaha.

Zgodaj večeraj zjutraj ni bilo mogoče določiti vrednosti plena, ki je padel drznim roparjem v roke.

Napad se je završil na peronu postaje, ravno ko sta se uradnika napolnila od poštne kare proti po- staji in uradu. Albert Woelner, iz Kansas City-ja, uradnik v železniškem vozu, ni hotel dvigniti rok in eden banditov ga je pobil na tla.

Banditi so nato pograbili po- što ter odhiteli proti avtomobi- lu, ki je čakal nanje.

Policija v St. Josephu je izve- dela danes, da je bil isti vlak o- ropan za par vreo pošte v sredo pomoči v bližini Armour Junction, Mo., da pa ni padla banditom v roke nikaka dragocena pošilja- tev.

"FINA" KOŽUHOVINA IZ ZAJČJE KOŽE.

Pariz, Francija, 8. decembra. — Ne kupujte kožuhovine v Pari- zu, razven če ste izvedence, — se glasi nasvet, katerega je dal Ame- rikancem pretekli teden neki vo- dilni francoski list. Ta list izva- ja, da je vojna zaprla ruski trg in da so od onega časa naprej sest- avili značilna nadomestila pristne kožuhovine, ki pa so v vsakem slučaju napravljena iz kože na- vadnega hišnega zajca ali kunca. Najboljša kožuhoovina na sejmu v Lipskem je našla kupec v Londonu in New Yorku pred enim le- tom, ko so kazala vsa znamenja, da je dosegel trg svojo skrajno nižino.

Od tedaj naprej je dobila Nem- čija le majhen del svojih pred- vojnih pošiljatev in ker ustraja- jo ženske pri svoji zahtevi, da ho- čejo na vsak način nekaj novega v kožuhovalni, so se francoski prodajalci poslužili umetnih na- domestil. Soglasno s seznamom, ki je bil sestavljen tukaj, se je pojavilo že petdeset vrst kožuho- vine, katere je težko razločiti od najfinejšega kolinskih ali dru- gih kožuhoval, a vse te vrste ko- žuhovine pričajo le o iznajdljivosti kožuhovalnarjev ter kakovosti kožuha francoskega kunca.

OMEJITEV ŽIDOVSKIH PROFESORJEV.

Dunaj, Avstrija, 8. decembra. Konflikt med židovskimi in anti- semitskimi dijaki na nemškem vseučilišču v Pragi je našel od- mev na dunajskih visokih šolah, ki so bile zaprte po nekem spo- padu med antisemiti in Židje na poljedelski visoki šoli, kajti anti- semiti so izjavili, da ne morejo zaježiti vzdržanje reda.

Predložili so memorandum z za- htevo, naj se omeji število žido- vskih profesorjev na deset odstot- kov učnega zbora in da ne sme postati noben Žid rektor ali pa dekan kake visoke šole.

Omeji naj se nadalje število ži- dovskih dijakov, kajti sedaj je petdeset odstotkov dijakov Židov.

NOVA PONUDBA ANGLIJE GLEDE DOLGA

Anglija pripravljena kancelirati dolg Francije v namenu da se zagotovi Nemčiji moratorij. — Poincare bo za- vzela zmerno stališče. — Belgijci so za dveletni mora- torij ter za posojilo pet tisoč milijonov zlatih mark.

London, Anglija, 9. decembra. — Angleški ministrski predsednik Bonar Law je povzročil pravcato senzacijo na drugem sestanku zavezniških ministrskih predsednikov danes popoldne, ko je tekom svojega odgovora na mora- torijske predloge francoskega ministrskega predsednika Poincare-ja izjavil, da bi bila angleška vlada povsem pri- pravljena kancelirati ali razveljaviti francoski dolg v An- gliji pod pogojem, da bi tak korak omogočil uravnavo re- paracijskega vprašanja, ki bi bila zadovoljiva za Anglijo.

Mr. Bonar Law je že preje na- mignil, da je za Anglijo skrajno težko razpravljati o kanceliranju francoskega dolga vsprico stali- šča, katero so zavzele Združene države, ki nočejo ničesar vedeti o tem, da bi se kanceliralo angle- ški dolg v Združenih državah.

Izjave angleškega ministrskega predsednika na popoldanskem se- stanku so nudile veliko opo- ro francoskemu ministrskemu predsedniku Poincareju, ki je bil zjutraj skrajno pesimističen gle- de izida pogajanj.

Čeprav so zavezniški ministr- ski predsedniki vse preje kot složni, je francoska delegacija danes zvečer kljub temu izjavila, da so predlogi angleškega mini- strskega predsednika glede dolga Francije v Angliji v veliki meri omogočili ugodno rešitev celoga vprašanja.

Ministrski predsednik Bonar Law je v prvi vrsti izjavil, da Balfourjeva poslanica ne obstaja še nadalje za angleško vlado in da lahko vsled tega slednja po- vsem prosto razmišlja in razpravl- ja o celem vprašanju.

— Pripravljen sem na novo razmišljati o vprašanju kance- liranja dolgov, — je nadaljeval ministrski predsednik, — če bi ta- ko kanceliranje zagotovilo urav- navo, ki bi bila zadovoljiva za angleško vlado.

Poincare, čeprav je prihranil formalni odgovor za prihodnji dan, je vendar dal izraza svoje- mu zadovoljstvu vsprico stališča, katero je zavzela Anglija.

Angleški ministrski predsednik je na kratko obrazložil način uravnave, katerega si želi, — na- mreč moratorij, ki bi omogočil Nemčiji zopetno saniranje njenih finan in stabiliziranje marke. Angleška vlada je nadalje proti katerikoli vojaški akciji Francije in vojno odškodnino naj se skre- ni na skupno svoto trideset do štiri- deset tisoč milijonov zlatih mark.

To ugotovilo bo imelo najbrž za posledico, da bo zavzel Poi- ncare bolj spravljivo stališče in da bo manj pripravljen govoriti o vojaških odredbah, ker je on sam v svojem sreju prepričan, da bi take odredbe ne koristile mnogo. Nadaljni novi element, ki bo brez dvoma pripomogel k uspešnemu završenju konference, je bilo sporočilo, da je dospel v London dr. Bergman, načelnik nemške reparacijske komisije, ki je prinesel s seboj novi načrt nemškega kancelarja Cuno glede končne uravnave reparacijskega vprašanja.

Belgijski načrt, katerega je predložil danes belgijski ministr- ski predsednik Theunis, določa dveletni moratorij za Nemčijo ter posojilo, katerega naj bi se vde- ležili vsi zavezniški narodi in ki naj bi znašalo pet tisoč milijonov zlatih mark na leto. V sedmih letih naj bi predstavljalo to po- sojilo svoto pet in trideset tisoč milijonov nemških zlatih mark, ki naj bi predstavljale celo nemško vojno odškodnino. Posojilo naj bi bilo zajamčeno od bogastva nem- ške republike.

Soglasno s tem načrtom naj bi se skrečilo nemško vojno odškod- nino na trideset do štirideset ti- soč milijonov nemških zlatih mark in Francija naj bi se odpovedala vsem idejami vojaškega ali ekonomskega pritiska na Nemčijo. Naloga Nemecev bi bila uveljaviti stroge finančne reforme, vključ- no uravnavanja državnega prora- čuna ter stabiliziranja marke.

PROTEST PROTI ZASEDENJU RUHRA

Zastopniki vseh stanov iz za- padne Nemčije so se zbra- li, da protestirajo proti na- meravanemu zasedenju Ruhr okraja.

Berlin, Nemčija, 9. decembra. — Velikansko protestno zborovanje se je vršilo danes v mestni dvo- rani velikega industrijskega sre- dišča v Essenu, katerega so se vdeležili zastopniki Porenke in sosednjih pokrajin. Do zadnjega kotička je bila napolnjena velika dvorana in tisoči in tisoči ljudi so dvignili svoj protest proti na- daljnim francoskim imperijali- stičnim ciljem. Celi svet, vključ- no predsednika Hardinga, je bil pozvan, naj nastopi proti vedno naraščajoči agresiji Francozov. Ameriški poslanik v Berlinu, Haughton, je bil naprošen, naj sporoči resolucije, sprejete na tem zborovanju, predsedniku Združenih držav.

V tozadavni resoluciji se je gla- silo:

— Poklicani zastopniki stanov ter njih organizacije v industriji, podjedstvu, trgovini, prometu in rokodelstvu iz Porenke, Vest- falske, Nasaua, Hesena, Badens- ke in Pfalca protestirajo soglas- no proti vsem načrtom franco- ske vlade, ki hoče raztegniti svo- je pravosodje in svojo moč nad Ruhr okraj. Ta sklep je proti vsem določbam versajlskega mi- ru. Z največjo odločnostjo prote- stira zborovanje proti poskusom Francozov, da bi odločili Poren- sko od ostale Nemčije.

— Plemena na obeh straneh Rena predstavljajo enoto, celo- kupnost izza prvega pričetka zgo- dovine nemškega naroda.

— Glede jezika in običajev se je izkazala ta enotnost kot ne- razdružljiva ter je bila le še bolj poglobljena tekom stoletij bojev in trpljenja.

— Vsak poskus, da se odtrga Porensko od ostale Nemčije, ni nič drugega kot oslabiti že itak šibko moč Nemčije ter jo izročiti brezpozojno v roke takozvanih zmagačev.

NOVI PREDSEDNIK POLJSKE REPUBLIKE.

Varšava, Poljska, 10. decembra. Narodna skupščina je izvolila za predsednika poljske republike Gabriela Narutowieza.

NOBENEGA SLEDU O MRS PHILLIPS.

Los Angeles, 10. decembra. — Oblasti nimajo dosedaj še nobe- nega sledu o Mrs. Phillips, ki je na zagoneten način pobežnila iz tukajšnje jetišnice. Domneva, da je odšla v Mehiko, se je izkazala kot neutemeljena.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po niskih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Raspoložljiva na sadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Ma- riboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron . . . \$ 1.30	1,000 kron . . . \$ 4.00
400 kron . . . \$ 1.75	5,000 kron . . . \$19.50
500 kron . . . \$ 2.15	10,000 kron . . . \$38.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Raspoložljiva na sadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir . . . \$ 3.00	500 lir . . . \$26.50
100 lir . . . \$ 5.70	1000 lir . . . \$52.00
300 lir . . . \$16.20	

Za pošiljavo, ki presega znesek dvajsetisoč kron ali pa dvatisoč lir dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnapij. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v rok. Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

83 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

(Advertisement)

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenic Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDEK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenjski nedelji in praznikov.

Dopisi brez podpisa in oznake se ne priobčujejo. Denar naj se blagovito pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalne razpisne, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone Cortlandt 2876

UMORI IN UBOJI V TEJ DEŽELI

Le malo razburjenja bo najbrž povzročila objava dr. Fredericka L. Hoffmana, statističarja Prudential zavarovalne družbe, da vedno bolj narašča število umorov v Združenih državah. Število umorov in ubojev je naraščalo v razmerju z naraščanjem prebivalstva od leta 1900 naprej in vsako leto je izvedela javnost za to dejstvo, ne da bi se navidez reditega prav posebno razburjala. Polozaj v tem oziru je postal kroničen.

Običajno je prav kot je sramotno, da prevladuje v tej deželi umor v naravnost nezasičenem obsegu v celi izkušnji človeškega rodu. V osem in dvajsetih velikih mestih je znašala proporcija umorov od leta 1911 do 1915 nekako 8., na vsakih sto tisoč prebivalcev; od leta 1916 do 1920 je poskočila proporcija v istih mestih na 8.5. Leta 1921 se je dvignila ta proporcija na 9.3 za vsakih sto tisoč prebivalcev. Nobena druga dežela na svetu se ne more postavljati s takim žalostnim rekordom.

Če se pa le malo razpravlja ter še manj stori glede vsega tega, moramo iskati vzrok za to najbrž v tem, da nikdo ne ve, kaj je treba storiti. Smrtna kazen očitno ni samoposredno zadostna strašilo. Tudi prohibicija ni nič pomagala, da se skrči število umorov in ubojev. Vojske ni mogoče dolžiti, kajti število umorov je neprestano naraščalo od leta 1914 naprej, ko ni še nikdo v Ameriki domneval, da bo posega naša dežela v veliki boj. Narastek velikih mest ter porenitev življenja in njega vrednosti vsled modernih industrij, teh dveh čimbenic ni mogoče smatrati za edini vzrok, kajti mesto New York zaostaja za Los Angelesom glede zločinov nasilja. Tudi ni mogoče zaslediti več morilec med črnci kot med belimi in spopadi med plemeni na jugu izražajo splošen položaj. Sedemnajst mest, navedenih v statistikah, leži v severnih državah.

Pojasnili tega narastka pa bomo najbrž našli v številu nerešenih morilnih skrivnosti ter nekaznovanih zločinov. Nobena kazen ne more nastopiti v ulogi ustrahovalke, dokler nide tako veliko število zločincev brez vsake kazni.

NADOMESTILO ZA ČAJ

Poljedelski departmet je priporočil kot izvrstno nadomestilo za čaj neko divjo rastlino, ki raste v izobilici po celim jugu. Liste zberejo ter jih pripravijo na približno tak način kot čajeve ter jih nato posuše. Tega čaja so se posluževali Indijanci ter tudi beli tekom Državlanske vojne.

Čaj in kava predstavljata dve najbolj važni točki z denarnega stališča z ozirom na import Združenih držav. Kava uspeva na nekaterih otočjih posestih strica Sama, a v nobeni naših osem in štirideset držav. Proizvajanje čaja so že večkrat poskusili, a brez vsakega trgovskega uspeha. Bile so čajne plantaže v Južni Carolini, a rastlina ni primerno uspevala. Čaj, ki ga zavziva Amerika, raste drugod.

V kolonijalnih časih, ko so pili malo kave ter je bil čaj luksuz, so znali pripravljati številne slastne pijače iz domačih rastlin.

Ta rastlina, katero so sedaj priporočila, se imenuje casina. Če raste obilno brez kultivacije, ne bo dosti stalo proizvajanje te rastline. Če bo mogel poljedelski departmet popularizirati uporabo te rastline, bo dobil južni farmer nov vir dohodka, ki ga nujno potrebuje.

Položaj na Dunaju.

Dunaj, sredi novembra. Kalendarčni Vseh mrtvih dan je prešel. Za Dunajčane se pa, tako se zdi, ta šele pričinja. Smrt mora lega na mesto, ki je bilo še pred meseci živo in kljub večnim skrbem polno vselega upanja na boljšo bodočnost. Na borzi in okrog borze je skoro tiho. Spekulantov ni več. Na severu jim vrtoglav padec nemške marke nudi sijajnih novih dobičkov. Le še arbitraža z efekti, ki je pa precej mirna, spominja na blestečo preteklost. Spekulacije z valutami je ukinila devizna centrala, ki je prevzela v svoje področje je preskrbo vseh tujih deviz. — Kakor pričajo raznovrstne javne pritožbe, škoduje ta uredba nemalo domačim obrtnikom in podjetnikom, ker jim centrala ne nakaže v potrebni višini deviz za nakup surovin, polsurovin in pa drugih izdelkov v inozemstvu. — Marsikdo vzdihuje za tujimi lahkočivci iz valutarično močnejših držav, ki so se nekaj let tukaj zabavali gostili in oblačili za smešne cene, rekli bi, zastoj. — Tudi trgovci so našli v sosednji Nemčiji, ki producira in izvažala za sto in celo za dvesto odstotkov ceneje, boljše nakupnih virov.

Pa tudi Čehoslovaška jih zopet mika in vabi.

Tako so torej skoro prazni sloveči veliki hoteli in restavrant v notranjem mestu osamele kavarni ob Ringu, zapuščen bar in drugi po preobratu za razkošnost in razsipanje denarja pri krojenju lokali.

Industrijska podjetja, zlasti za železno, kovinsko in usnjeno izdelovanje, nimajo skoro nikakoli naroč, nobenega posla. Dela se po večini še samo po 24 ur na teden v enem dnevnem urniku. — Vse toži o visokih režijah, o pomanjkanju in podražanju denarja, o brezposelnosti v vseh panogah gospodarskega življenja. — Začetkom letošnjega oktobra je dunajska občina uradno izkazala število okrog 50 tisoč ljudi, ki so se prijavili za brezposelno podporo. V zadnjih tednih se je pa kriza poostрила in število brezposelnih za 10 tisoč pomnožilo.

Nepoznavalec razmer bi mislil, da se mora domačinom le še presneto dobro goditi, če čita dnevna policijska poročila o deseterici vinjenih razgrajev, ki so bili čez noč aretirani. Pa to so samo posamezni slučajji, ki so se vedno dogajali v velikem mestu in se še bodo, samo da se v sedanjem boju zoper alkohol gleda strožje na opotekajoče se noge, da se pijanci po 14 dni zapro in njih imena javno osramotijo. Večina prebivalcev pa zopet večkrat obrne vsak tisočak, predno ga izda, čeprav je le "čunja" in si redko še privošči vrček piva za dva tisočaka, kaj šele četrt vina za pet tisoč kron! Ugledne rodbine si ne morejo več vsled drage kurjave (kila premoaga 790 K in lesa 600 K) kuhati kosila doma. Obiskujejo zopet občne kuhinje, kjer plačajo osem do deset tisoč kron za picho kosilec (juha, skoraj krog, par dkg mesa z dvema krompirčkoma in pa za pol zajemke slabe nemastne prikuhe in majhna porečja s saharinom osla-

jene močnate jedi). V gostilnah in celo predmestjih je pa redko kak živ krst pri obedu za 20 ali 30 tisoč kron. Za večerjo si kupejo ljudje malenkost pri klobašičarju — ne glede na vrsto in pasmo živine — in se grejejo vročim čajem, kuhanim na pečici, ki so takozvanem "domačem prijatelju".

Uradno je pribito, da potrebuje samec, ki biva kot najemnik na hrani v gostilni, za najpotebnejše vsakdanje življenje 824 tisoč kron na mesec, kar odgovarja povprečnemu mesečnemu zaslužku na Dunaju ali pa pri relaciji.

Veliko razburjenje vlada v tujkahnjih časniških krogih radi članka v Mussolinijevem glasilu "Popolo d' Italia", ki se bavi kakor je razbomnal v svet nemško-nacionalni list "Innsbrucker Nachrichten", z idejo nevtralne alpske države. Ta naj bi obsegala severno Tirolsko, Predarlberško, Solnograško, Koroško in Štajersko, ki naj bi bile sprva zgodovinsko - tehnično, sčasoma pa tudi narodno odvisne od Italije. — Komentar inomoškega lista pripominja, da sta se Schanzer in Beneš na sestanku v Benetkah že pogodila o delitvi Avstrije v italijanski in češki del, če se izjalovi ženevski rešilni program. Da razširjajo to vest, ki je krožila v malo drugačni obliki že avgusta meseca po svetu, tudi drugi avstrijski listi, nima drugega namena, kakor izpodbiti pri nasprotnikih ženevske akcije vse pomisleke proti njenemu gladkemu odobrenju. Zanikati se pa si cer ne more, da ne stremi vsa italijanska javnost in vsa njena politika za tem, da pride Italija do najožjih meja z Nemčijo, hoteč preprečiti evropsko zemljepisno zvezo Jugoslavije s Čehoslovaško. Pa bo že Jugoslavija skrbela, da ne bodo delali Italijani predragih eksperimentov!

Iz Slovenije.

Izpremembe v državni službi. Imenovani so: za direktorja tobačne tovarne v Ljubljani v V. činovnem razredu Josip Mandelj, višji inšpektor in direktor iste tovarne; za višjega inšpektorja v VI. činovnem razredu I. stopnje Josip Kusum, višji računski svetnik pri delegaciji ministrstva finance v Ljubljani; profesor in primarij dr. Alojzij Zelokar pa za računalnika bolnice za ženske bolezni v Ljubljani. — Pravizorna asistentka X. činovnega razreda dr. Milena Porušek pri kmetijsko-kemijskem zavodu v Ljubljani je imenovana za pristava IX. činovnega razreda v definitivni lastnosti na dosedanjem službenem mestu.

Stalno sta vpokojena: Ivan Jurca, uradni sluga pri davčnem okrajnem oblastvu, in Anton Aleš, višji jetniški paznik v Mariboru. Avskultant dr. Rihard Pintar v Nov. mestu se je odpovedal službi.

Meje v Prekmurju.

Z meročine strari se poročila: Ko so se postavljali v Prekmurju mejniki proti Madžarski in tudi večkrat pozneje, so se širile po Prekmurju vesti, da bo precejšen del tega našega ozemlja prideljen zopet Madžarski je stavila raznežitvena komisija — kljub protestu našega delegata — tak predlog Ligi narodov. Po tem predlogu naj bi se odcepilo od naše države 26 območij občin — med njimi tudi Dolnja Lendava — s 17.000 prebivalci, med njimi 7000 Slovencev, ter opet priključilo Madžarski. Liga narodov je imela nalog, naj posreduje med našo in madžarsko vlado, da se to vprašanje prijeteljsko uredi. Sedaj objavlja Liga narodov v svojem glasilu "Revue mensuel des travaux de la Société des Nations", da se kljub vsem naporom ni posrežilo doseči med obema državama sporazum, po katerem bi se popravila meja. Naša država da je bila sicer pripravljena dovoliti neko malo korekturo, pa le proti primerni kompenzaciji na drugem mestu. Madžarska pa je izjavila, da dovolji zahtevane kompenzacije, toda le, ako se naša država podvrže razsodbi Lige narodov glede Prekmurja. Liga narodov je sprevidelela, da je vsako nadaljno posredovanje brezplodno in je to sporočila.

konferenci poslanikov v Pariz. S tem je vprašanje mej v Prekmurju definitivno rešeno. Celotno Prekmurje v dosedanjem obsegu ostane pri Jugoslaviji, mejniki se bodo več prestavljali.

Pravljica iz Črnomlja.

Eden iz narodnih pism: V jesenskih dolgih nočih si pripoveduje črnomljski "narod" to-le: "V vauki hiši imajo v Ljubljani kup naščkanega papirja za pet gnojnih košev. Pokrit je s prahom, debel do kolena in privezan z devetsto pajčevinami na steno. Se dečki spi poleg gospod, ki ima gusje pero za vuhom in oralna kulela na nosi. Kedar se bo ta gospod zbudil in žoknil z gusjim perom v tisti kup, se bo pokazal na kupu napis: Vodovod in ceste Črnomelj — in voda bo začela rušiti v črnomljska korita in gramoz v čestne prepade." — Kaj, ko bi zapovedali, gospod pokrajinski namestnik, za probo žokniti!

Vesti iz Ljutomer.

Imenovana je za nadučiteljico na naši dekliški šoli gđ. Marija Kocuvanova, doslej učiteljica na Cvenu.

Potniki, ki prihajajo z nočnim vlakom, se pritožujejo, ker morajo po najhujši temi s kolodvorov tavati proti okrajni cesti. Dolžnost železniške uprave je vsaj eno luč na tej nevarni poti oskrbovati. Tudi pot od elektrarne je vedno v temi. Tukaj pa ima občina dolžnost oskrbovati potrebne žarnice.

Naš lepi trg (nekateri ga imenujejo celo mesto) se odlikuje po tako veliki obilici kupov cestnega blata kakor nobena madžarska ali rusinska vas, vsled česar mu pristojno drugo ime, namreč Blatograd. Vladaži Blatograda bi do bro storili, ko bi vendar enkrat nekaj ukrenili, da se odpravi s cest in ulic neverjetna množina blata, ki je sedaj edini kras tega drugače lepega območnega trga. Naši fantje iz okolice imajo zadnji čas navado, da prireajo takozvane "vinske trgovce" s plesom. Te prireditve so zelo pogubne, ne, ker se tu popiva cele noči. V naši župniji so vsako nedeljo kar po tri take prireditve. Bolje bi bilo, ko bi se mladina raje oklepala naših kulturnih društev. Okrajno glavarstvo bi moralo omejiti te prireditve, ki so zelo škodljive.

Peter Zgaga

Naslov v nekem slovenskem listu se glasi: 150 žen, 100 evnuhov.

Noben ni nič na boljšem. Niti žene, niti evnuhi: In tudi dotični list ne.

Ni je bolj nedolžne in neškodljive živali na svetu, kot so čikaški "Seršeni".

Lloyd George je začel pisati za nek ameriški list.

V svojem prvem članku je povedal, da se ne boji Francija sedanjih Nemcev, pač pa trepetu v strahu pred milijoni otrok, ki se potepajo po nemških mestih in vaseh ter bodo nekoč dorasli v vojske.

Strah Francije je upravičen.

Ona je korumpirana lahkoživka, ki se ošabno razkazuje in išče čestilcev vsepovsod.

Če se prigodi, da kdo iz stude pljune namjo, začne kričati: Ali ni nikjer kavalirja, ki bi me branil? Branite me, branite me!

Ugleden ameriški poslanec ji je v ameriškem kongresu takole odvrnil:

Dokler ne boš imela svojih otrok, na katere bi se lahko zanašala v slučaju zalitve, si prokleto neumna, če misliš, da te bodo naši otroci branili.

V Slovenskem Narodu je oglaš: "Želim pol milijona dinarjev posojila".

Ko bo dotičnik dobil na posodo, naj piše meni in sporoči, kdo mu je posodil.

Marsikdo se je že čudil, posebno pa Slovenci v Downtownu, zakaj ni dimnikarjev v Ameriki.

Tudi jaz sem se čudil in pamišljeval.

Zadnjič mi je pa nekdo povedal, da to nekateri Slovence same opravijo.

Ameriška himna označa Ameriko kot "Land of free and home of brave".

Izraz je težko posloveniti, toda po naše bi se reklo: Dežela svobodnih in dom junaskih.

In res je: Človek mora biti že precejšen junak, da more živeti v tej deželi svobode.

Amerikanci nasprotujejo salonu. Njim se stidi vsak človek, ki hodi v salon.

Ta pot je preveč za vsakega Amerikanca.

Amerikance hoče imeti svojo pijačo doma.

Ko začneš dobivati brezštevilna pisma iz starega kraja, ti ni treba gledati v koledar.

To je jasno znamenje, da je Božič blizu.

Grki so kljub vsem zavezniki protestom ustrelili šest svojih ministrov.

Grki so menda edin narod na svetu, ki "samoodločevanje" tudi dejanski izvaja.

Vse, kar vem, sem izvedel iz časopisov — je pisal neki narčnik.

Zalostno, da nekateri ljudje niti tega ne vedo.

Jugoslavanska Katoli. Jednosta
Ustanovljena 1. 1898
Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 523 E. 18th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOSEPH V. GRAHEK, 448 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
ANTON ZBAŠNIK, Room 208 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHIO MIAOIC, 1234 W. 13 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Druževalni odbor:
VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 529 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEPH STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELAR, 535 Market Street, Wauegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošilja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišniške splošne naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavanska Katoliška Jednosta se priporoča vsem Jugoslovonom za obilen pristop. Kdor se postavi član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Trgovinski odnosi med Jugoslavijo in Avstrijo.

Sej jugoslovanske pooblaščenice agencije na Dunaju M. Simić je v razgovoru z urednikom "Neues Wiener Journalu" o trgovinskih stikih med Jugoslavijo in Avstrijo izjavil med drugim: Leta 1920, je znašal jugoslovanski izvoz v Avstrijo 48% celokupnega izvoza, a uvoz iz Avstrije v Jugoslavijo 33%. Kasneje so postajali trgovinski odnosi med obema državama vedno nepovoljniji. Razlog temu so vedno naraščajoče cene v Avstriji, kajti cene nekaterih avstr. predmetov so prekorile že svetovno pariteto. Zato iščejo jugoslovanski trgovci druga tržišča.

Posebne važnosti so nemška reparacijska plačila, ki se plačujejo v blagu, in jugoslovanski trgovci, ki pridejo v Nemčijo po reparacijsko blago, narečajo tam tudi druge predmete. Nadalje so temu krive nesigurne gospodarske prilike v Avstriji, zaradi katerih se dogaja, da naš trgovci naroči blago, se pogodi za ceno in plača del v zatelevani valuti, a potem pride po nekoliko dneh avstrijski tvorničar in povisa ceno, ker je narasel indeks in padla avstrijska krona. G. Simić je opozoril na veliko trgovinsko važnost Jugoslavije na evropskem jugu, ki bo še večja, ko se dovrši načrt zgradnje jugoslovanskih železnic, zlasti zvez z morskimi obalo. Jugoslavija je posebne važnosti za Avstrijo, kateri mora dobavljati najpotrebnejše orodje in od nje mnogo kupovati. V tem pogledu bi morali avstrijski industrijalci po vzgledu industrijačev v drugih državah posvečati Jugoslaviji, kar se trgovine tiče, več brige.

Dijaska restavracija v Beogradu.

Skupina podjetnih dijakov je v Beogradu v Bitoljski ulici otvorila restavracijo, ki je namenjena predvsem dijakom.

Obilnica osvoboditve Beograda.

Dne 1. novembra so minula štiri leta, odkar je postal Beograd po dnevnih težkih suženjstva zopet svoboden. Kot oznamjenici svobode so prispeli v mesto kot prvi trije komitaji, entuzijastično pozdravljeni od naroda. Zadnji nemški oddelek, ki je zaočal na Kalimegdanu in ni mogel več pobegniti čez Dunavo in Savo, je bil prisiljen kapitulirati.

Za zavarovanje dragocenih fresk.

Prosvetno ministrstvo je ukrenilo vse potrebno, da se zavarujejo dragocene freske po jugoslovanskih samostanih pred poškodbami obiskovalcev. Če te naredbe ne bi imele zadostnih uspehov, bi se obisk sploh prepovedal.

Ljudska univerza.

V Jošanici v Srbiji se je v tamšnjem samostanu ustanovila ljudska univerza. Vzdrževal jo bo samostan iz svojih sredstev.

Krvava rubežen v Samoboru.

Kotarska oblast v Samoboru je pozvala sedem orožnikov za asistenco povodom rubežni pri knetu Franji Libiću v Hrančici. Okorožena z grabljami in debelimi kolia sta hotela Libić in njegov brat rubežen preprečiti; poklicala sta tudi sosede na pomoč, ki so se začeli zbirati in posvati orožnike ter ogroževati njihovo telesno varnost. Prišlo je do spopada, pri katerem so orožniki rabili oržje. Več kmetov je bilo ranjenih. O zadevi se vrši preiskava.

Začasni sodniki.

Beograjske časopisje poroča, da bo ministrstvo pravde dne 1. januarja

Denar govori!

Varčujte in pripravljajte si s tem neodvisnost za Vašo starost.

Vložite Vaše prihranke v domač zavod, kateri Vam nudi neoporekljivo sigurnost in 4% obresti od Vaših vlog.

Vljudno ste vabljeni, da nam zaupate Vaše prihranke in pomnožite število vlagateljev, kateri imajo naložen svoj denar pri nas na

"Special Interest Account"

Uverjeni znate biti, da bodo Vaši dolarji v pravih rokah in boste glede njih sigurnosti lahko mirno spali.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York

Glavno zastopstvo:
JADRANSKE BANKE

Mare.

(Nadaljevanje.)

Ko je odhajal Marko, si je prižgal dolgo smodko in oblačil rokavice. Stopil je pred Marko, da se poslovil. Zapejal je rokavice na desnici in puhal dim predse. Dim mu je uhal v oči, zato je zatilnil zdej levo, zdej desno oko. A bilo je videti, kakor da se posmehuje.

"No, zdej grem, Mare!" Mare je molčala. Brez potrebe si je odvezala predpasnik in ga zopet privezala.

Marko je sklenil roke na hrbtu. Zibal se je v bokih, da mu je plesala sablja od skornja vstran in zopet nazaj h golenicam.

Prav tako je delal zmeraj on, preden je odšel.

"Pridi sem in daj mi poljub!" Čakal je... Bilo je tiho v sobi. Nihče se ni ganilo.

Marko je dostavil naglo: "Saj sva v sorodu!"

Mare je stopila za korak proti njemu.

"Kdaj prideš zopet?"

"Hh, kdaj? Vrag vedi! Ostanem nemara pri vojaki, da dobim kako službo in da ne bo treba umirati po kmetih. Tu je že lepo, a ne zmeraj — samo časih, Mare!"

Mare stopi še korak bliže. Kolikor je bilo ognja v njeni krvi — ves ji je sili k licu.

"No, da! Ali prej te ne bo?"

"Morda, morda ne! Pri vojaki smo: — grem in ne pridem, pridem — in ne grem!"

— Samo poljubi me, pa grem!"

Tako bi se igrala še odlo, da ne vstopi Janez.

Janez je nosil Markov kovčeg. Prišel je, da ga spremi do voza in popelje do železnice.

"Pojdi, Marko, da ne zamudiš vlak!" reče Janez.

Zravnil se je Marko. Skozi okno je metalo solnce čisto svoje zlato nanj. Ves je bil oblit s tem zlatom. Jasnó se je črtala njegova senca po tleh in po steni na nasprotni strani. Soba je bila polna razkošne svetlobe. V nji so se kopali bujni cvetovi vonjavčih nagljev, ki so dehteli na oknu.

Marko je udaril s peto ob peto, da so zavronile ostroge: "Pa zbogom, Mare!"

Janez je gledal nanj z veselimi očmi. Pogledil je z roko o briti obraz, smeh mu je zaigral okolo ust. Radosten je bil lepega brata.

"Pojdi, Marko!"

"Zbogom, Mare!"

Ta je stopila do okna in odrgala nagljev evet. Bil je rdeč, kakor bi ga vrela pravkar iz rdečih krvi.

"To imej v spomin od mene!" Zataknila mu ga je v gumbico. Brž seže Marko po njeni roki.

"Vsaj roko mi daj!"

Janez gleda in reče: "In poljubi ga, saj mi je brat!"

Marina ustna zagore na Markovem licu. Potem se obrne in hoče oditi.

"Mare, jaz tudi grem!"

"Srečno vozi, Janez!" reče Mare in odide v sobico, kjer ji je stala postelja. Svetla, zlata bogat solnični pramen je čepetal na zglavju, da je buja videti postelja pozlačena, vzeta iz pravljice.

Sproti so se sušile solze, ki so kapale Mari iz oči in močile blazino. Zunaj je zaropotal voz. Nevidna moč je dvignila Mare od zakonske postelje. Stekla je k oknu, in njene oči so hitele za vozom. Skrila se je za belo zaveso, obišlo s čipkami. Videla je, kako se odmiče voz v daljo, kako mah Marko s čepico na levo in desno stran, kako vihti Janez z bičem, kako hite konji, kako izginja svetloba izpred njenih oči...

III.

Stari Dolce je dal Janezu hišo in posestvo. Sebi je izgovoril kot in toliko in toliko vinskih pridelkov. Gotovine mu ni dal nič. Češ, kakoz jaz — tako on. Če zna, naj si jo pridobi, če ne, naj da oni iz Kamanja.

Tudi Marku mora izplačati določeno vsoto, kadar se oglasi zanj.

Marko je bil vojak in je rabil denar. Njegovo zglajanje je bilo

pogostejše, nego je mislil Janez. Vsako pismo pa je končal Marko z naročilom, da naj izroči Janez svoji ženi lepe in srčkane pozdrave.

Mare je odhajala malone vsako nedeljo in vsak praznik k očetu v Kamanje.

"Ob praznikih nimam doma posla, očetu pa le lahko pomagam."

Začetkom je spremljal Marko tudi Janez. Molče sta se vozila vsopot do Kamanja. Janez je ostal v družbi s starim Radojevičem in z drugimi možmi, ki so se shajali na pomenek in pijačo, Mare pa je dobila svojo družino. Kadar je bilo lepo vreme, sta prihajala in odhajala pešice. V mraku, ko sta se vračala proti domu, in je bila noč tiha in ljubezni polna, se je hotel Janez okleniti Marine roke, kakor je to večkrat videl pri gosposkih ljudeh. A Mare se je odmaknila od moža in ga pogledala mrzlo in osorno. Janezu je bilo hudo, a rekel ni ženi ničesar.

Nemo je stopal poleg nje, roke sklenjene na hrbtu. Klobuk si je potisnil daleč nazaj, da mu je vedrili večerni hlad vroče čelo. Časih mu je bilo, kakor da mu hoče od bolesti in jeze zavreti v možganih. Saj ni vendar storil ženi nič zla, a čuti dobro in sigurno, da ne mara zanj, za moža, ki ji je bil blag in dober.

"Hudiča!" je zaklel Janez polglasno.

"Saj sem vedela, da si sirov in oduren!" ga je pokarala žena.

Janez je stopal nemo poleg nje. Stiskalo so se mu prsi in se mu širile. Okrenil je pogled v desno in levo, da bi se razmislil. Tiha loza je šumela kraj njegove desnice. Kot dolga, črna stena se je izgubljala v temni dalji. Ni mogel kreniti Janezov pogled na svobodno polje, ki je sanjalo on kraj loze. In tako, glej, ni mogel njegov pogled preko sedanjih razmer v življenje, ki ga čaka v bodočnosti. Dvignil se je pred njim, zid, visok, neprodiren. Vse nade vse veseli pogledi so se razbili o njem. Onkraj zidu ga je čakalo nekaj. Nekaj je šumelo in vonjalo po smrti, po-usehjem cvetju in po dogorelih svečah. Vse Janezovo hrepenenje se je dvignilo, da bi samo za trenutek videlo, kaj težkega in hudega ga čaka. Vse njegovo hrepenenje se je dvignilo in padlo neotlačeno, neotlažljivo. Živel je kot v hudih sanjah, ko se človek zaman upira v izčrpani mi močmi, da ne bi strmoglavil v prepad.

Med tednom nista govorila skoro nikoli. Vsak je hodil svoja pota. Janez se je tečil v delom, žena mu je posedala doma in vzdihovala. Janez je hodil največkrat spat v kamro. Na skrinjo si je položil zglavje in razmišljal v polsnu, kakšen vrag je prišel med njega in ženo, da se mu niti enkrat ne približa z nasmehom.

Ob nedeljah je bil izmučen, da se mu ni hotelo v Kamanje. Odhajala je poslej Mare sama. Janez se je napolnil v Repico ali na Vinodino in pokušal vino, ki je šumelo iz čepov v majoliki v dolgem, gostem, penočem se curku. Plemeniti sok mu je okrepil ude in mu užgal lepe, drzne misli.

Če je šlo dekle mimo, je moral v zidnico pit. Janez ji je položil težko roko ob pasu in pritisnil belokrilko k sebi.

"Pij, duša!"

"Saj imam ženo, pa bi ljubil me!"

"Vraga imam, ne žene!"

Po vaseh okrog Sinjega vrha so kmalu govorili ljudje, da se mlada Dolčeva nič ne marata.

Kadar je šla Mare sama k očetu, je dohajala pozno ponoči domov. Bila je razvnetá, vznemirjena. Lasje so ji gledali v neredu izpod svilnate rute. Kod je hodila, kaj je delala — je Janez izpraševal zama. Pokazala mu je hrbet in zbežala v spalnico. Hitro je stopil Janez za njo. A Mare je zapahnila vrata za seboj. Že se je stisnila Janezu pest, že se je hotel z vsilo silo upreti v vrata, da bi zletela s tečajev, a hipoma ga je obšla zdrava misel: "Ne razvzemaj jezikov sosednjim babam!"

(Dolje prihodnja.)

Klepetuljica.

A. Čehov.

Natalija Mihajlovna, mlada ženska, se je vrnila šele davi iz Jalte in je med obedom neprestano kramlajajoč pripovedovala svoji ženi lepe in srčkane pozdrave.

Jemu možu, kako čarobno je bilo na Krimu. S prisrčnim veseljem je motril mož njen vzhičeni obraz, jo poslušal in jo semtertja kaj vprašal.

— A življenje mora biti tam izredno drago? — je vprašal med drugim.

— To se ne more tako nakratko reči. Po mojem mnenju tu precejnate tamošnje draginjeke razmere, moj dragi. Vrag ni tako črn, kakor ga navadno slikajo. Jaz in Julija Petrovna naprimer sva imeli zelo udobno, dostojno stanovanje za dvajset rubljev na dan. Vse zavisi od tega, ljubi možiček, ako razumeš pravilno živeti. Seveda, če hočeš laziti po gorah, — naprimer na Ai-Petri, ako si najameš konja in pa vodnika — no, takrat je stvar seveda draga. Strašno draga! Ampak, ljubi Vasilij, kakšne gore so to! Predstavljaš si gore, zelo visoke gore, tisočkrat višje od cerkve... Zgoraj je megla, megla, sama megla... Spodaj ogromne skaline, skaline, same skaline... Potem pa pinije... Ah, saj ne smem na to misliti!

— Česa sem se spomnil! Ko si odšla, sem čital v časopisu nekaj o tamkajšnjih tatarskih vodnikih... To ti morajo biti vražji ljudje! Ali so res taka posebna vrsta ljudi?

Natalija Mihajlovna se je zaničljivo namrdnila ter stresla glavo.

— Čisto navadni Tataři, prav nič posebnega... — je odgovorila. — Sicer pa sem jih videla oddaleč, le mimogrede. Pokazali so mi jih, pa se nisem zmenila za nje. Veš, dragi, vedno so mi bil zoprni vsi ti Čerkesi, Grki in Mavri!

— Menda so strahoviti Don Juani?

— Morebiti, saj je toliko lahkoživih žensk, ki... —

Natalija Mihajlovna je nenadoma skočila pokone, kakor da se je domislila kaj strašnega, gledala je svojega moža pol minute s preplašenim očesom in dejala močno poudarjajoč vsako besedo: — Ljubi Vasilij, rečem ti, kako ne-mo-ral—ne ženske žive vendar na svetu! Ah, kako nemoralne ženske! Ampak veš, ne le v nižjih ali srednjih slojih, temveč tudi aristokratije so take, te prevzetne dame "bon ton". Naravnost ogabno je bilo: nisem hotela verjeti svojim očem. Tega ne pozabim, dokler bom živa! Da se mora katera tako daleč spozabiti, da, oh... ljubi Vasilij, raje ne povem! Pomisli samo na mojo sopotovalko Julijo Petrovno. Tako srčkaneža moža ima in dva otročiča... spada v boljše družbo, se dela tako sveto pa je prišlo — ali si moreš predstavljati — ampak dragi, saj ostane to med nama... Ali mi daš častno besedo, da o tem nikomur ničesar ne poveš?

— No, kaj pa misliš? Se razume, da tega nikomur ne povem.

— Toraj, častna beseda? Ne pozabi je! Verujem ti...

Ženka je odločila vilice, napravila tajinstven obraz in zasepetala: — Predstavljaš si kaj takega... Ta Julija Petrovna je torej jezila na konju na gore. Bilo je krasno vreme. Jahala je s svojim vodnikom sprejaj, jaz malo zadaj. Jezdili smo že kake tri, štiri vrste, kar je Julija, razumeš, dragi Vasilij, nenadoma kriknila in se prišla za prsi. Tatar jo je zgrabil okoli pasu, sicer bi bila zdrknila s sedla... Prijedila sem s svojim vodnikom do nje. — Kaj je? Kaj se je zgodilo? — Ah, — je kričala, — umiram! Tako mi je slabo! Ne morem daleč! — Predstavljaš si moj strah.

— Potem se vrneva, — sem dejala. — Ne, — je odvrnila. — Natalija, jaz ne morem jezdit na konj; ako storim le korak, umrem bolečin! Krče imam! — In prosila je in moledevala mene in moje Sulejmano za božjo voljo, naj se vrneva v mesto in ji pri-

seva Bezušovo živčno tinkturo; ta bi ji pomagala.

— Počakaj malo... Ne razumem... — je jecnil mož in se popraskal po čelu. — Poprej si dejala, da si imela priliko videti le Tatare izdaleka, sedaj pa mi pripoveduješ o nekem Sulejmanu.

— Ah, pregrizneš mi vsako besedo! — mu je odgovorila mlada žena z nagubanim čelom, toda ne da bi le količkaj pokazala zadrego. — Ne morem trpeti, da bi bil vedno kdo takoj tako neupljiv! Ne, tega kratkomočno morem trpeti! To je že preneumno!

— Ne grizem ti besed, toda... vendar nimam povoda govoriti neresnico. Ako si jahala na izlete s Tataři, no, radi mene, v božjem imenu, toda čemu potem ovinki?

— Hm!... To je čuden mož! je odgovorila mlada žena z največjim ogorčenjem. Je ljubosumen na Sulejmana! Rada bi videla, kako bi ti jezil brez vodnika v gore! Da, to bi rada videla! Ako tamošnjih razmer ne poznaš in ne razumeš, je najbolje, če molčiš. Kar molči! Brez vodnika ne moreš tu storiti niti koraka!

— Bog varuj!

— Prosim, brez tega neumnega smehljaja! Tvoja žena ni kakaj Julija! Njenega vedenja ne zagovarjam! Sama sebe ima za svetnico; toda tako daleč se pa nisem še nikoli izpozabila. Sulejman ni smel pri meni nikoli prekorati gotove meje. Ne, ne! Mametkul je čisto posejda pri Juliji, kdove, koliko časa; pri meni pa se je le reklo, čim je odbilo enajst: — Sulejman, pašo! Pojdite! — In moj neumni Tatarček je tudi vedno šel. Tako sem ga držala, moj dragi! Če je kedaj godrnjal radi denarja ali česa drugega, takoj sem mu rekla: — Ka-ko! Kaj-kaj! Ka-a-a-a! — Potem mu je zlezlo srce v hlače. Ha, ha, ha! Oči je imel črne, veš ljubi Vasilij, temne kakor oglje; in potem tako majhen, ljubeč tatarski obrazek, tako neumen in komičen... Da, tako sem ravnala z njim, vidiš.

— Morem si predstavljati, — je godel njen mož, ki je svaljkal iz kruha kroglice.

— Kako neumno od tebe, dragi Vasilij! Vem, kaj misliš! Vem, kaj ti roji po glavi. A jaz ti zagotavljam, da ni smel pri meni niti na izletih prekorati gotove meje. Ako smo naprimer jezili na gorovje ali k slapu Učansu, sem mu vedno dejala: — Sulejman, jezdi za menoj! Naprej! — In on je vedno jezil za menoj, revček... Celo med... na najbolj idiličnih prostorih, sem mu dejala: — Toda pri vsem tem ne smeš pozabiti, da si le Tatar, jaz pa žena državnega svetnika! — Ha, ha!

Mlada žena se je vedro zasmejala; nato se je brzo ozrla, napravila preplašen obraz in zasepetala: — Toda Julija! Ne, ta Julija! Zakaj bi se enkrat tudi človek ne zabaval ter se oddahnil od pušbe vsakdanjega življenja? Jaz to razumem, ljubi Vasilij. Vse to se da storiti... Zabavaj se, te prosim, nihče ne bo radi tega vate kamenja metal; toda smatrat ti za resno, izživati burne prizore, ne, naj mi reče kdo kar hoče, tega ne razumem! Pomisli, le da je bila ljubosumna No, ali to ni nespametno? Nekoč je prišel Mametkul, njen oboževani Adonis, k njenim vratom... Nije bilo doma... No, poklicala sem ga jaz k sebi, kramljala sva o tem in onem, veš, to so ti veseli dečki! Tako je nama minil večer, ne da bi bila opazila. Nankrat pridrvi Julija, vrže se proti meni in Mametkulu, in napravi prizor... fui! Tega jaz kratkomočno ne razumem, ljubi Vasilij!

Ljubi Vasilij se je odkajšjal, temno pogledal in stopil po sobi gori in doli.

— Prav imenitno ste tam živeli, to moram reči! je zamrmral s kislim nasmehom.

— Toda, kako se smeš! — je rekla Natalija Mihajlovna užaljeno. — Vem, na kaj misliš! —

Slamnikarska in klobučarska industrija v Jugoslaviji.

Inž. V. Turnšek piše:

Slamnikarska domača obrt se je začela začetkom devetnajstega stoletja razširjati v Ibanu, Mengšu in Domžalah. Prenešana je bila k nam iz Florenee.

Z izdelki slamnikarske obrti so krošnjariji Blejci, pa tudi tujei, zlasti Tirolci.

Ti so kmalu spoznali spretnost naših delavcev ter so začeli poskušati industrializirati slamnikarsko obrt. Tako so nastale velike tirolske tovarne: Peter Ladstätter, Bratje Oberwalder, Kurzhaller, Melitzer in Kleinlecher, Stemberger in Melitzer.

Imed slovenskih tvrdki, ki se se industrializirale, je omeniti predvsem: Slamnikarske zadruge v Mengšu, nadalje Franc Cerar, M. K. Kosova, Ravnikar, Franc Kompare in drugi.

Skupno število v slamnikarskih obratih zaposlenih delavcev znaša približno 1000.

V Jugoslaviji imamo razen na vseh dveh večji tovarni: eno v Beogradu, drugo v Subotici.

Za izdelovanje finih slamnikov se potrebuje za potrebuje specialne slame in trave, katero večina dobavlja Amerika in Japonska.

Za navadne slamnike pride v poštev pšenična slama, katero je treba splesti v kite.

Pletenje kit tvori posebno paogo domačo obrt, ki je razširjena po celotnem kanjiškem okraju, kjer se skoraj ne najde kmečke hiše, v kateri se ne bi v dolžih zimskih večerih staro in mlado ne bavilo s pletenjem kit. Število pri tej domači obrti zaposlenih oseb presega sigurno 5000.

Slamnikarska industrija je sezonska in obratuje le po zimi. Da pa se delavci racionalno izrabijo, začela se je slamnikarska industrija baviti v letnem času z izdelovanjem čepice in zimskih kap ter z garniranjem klobučnih tulcev.

Medtem ko je bila slamnikarska industrija že od nekdaj visoko razvita, začela se je klobučarska industrija šele po polomu razvijati.

Od Mađarske smo podedovali večjo tovarno v Zombolju. "Union" fabriki šišra akejska družba", manjši obrat "Decker" istotam in večjo delavnico "Roth" v Subotici. Vsa ta podjetja pa proizvajajo le izdelke priproste kvalitete.

V Sloveniji se je sprožila takoj po polomu ideja ustanovitve tovarne klobukov večjega obsega. V to svrhu se je ustanovila delniška družba "Tovarna klobukov Šešir delniška družba Škofja Loka", ki je kupila staro Kremerjevo tovarno za suknjo v Škofji Loki. Družba je poslepje popolnoma prezidala in renovirala ter si nabavila najmodernejše stroje.

Tovarna je preračunljiva za 500 delavcev. Danes je v tej tovarni zaposlenih že okrog 200 delavcev. Letna produkcija te tovarne znaša okoli 100.000 klobukov.

Slama izdeluje klobuke le iz zajčje dlake; gladke in velur. Slednji so njena specialiteta. Izdelki se prvo vrstni ter jih izvažajo v Avstrijo. Radi izvoza je stopila celó v stik z Anglijo.

Začetna delniška glavnica 5 milijonov kron se je dvignila letos na 10 milijonov kron. Udeleženi je le jugoslovanski kapital.

Istčasno s Škofjo Loko se je ustanovila v Galdovu pri Sisku "Prva jugoslovanska tovarnica šišra in tuljaca delniška družba".

Tovarna je izdelovala do sedaj le volnene tuljace in klobuke. Podjetje se bo fuzijoniralo z Zomboljsko tovarno Union. Pri njem so udeležene avstrijske in češke tovarne.

Razvoj naših tovaren za zajčje klobuke ovira prosti izvoz zajčjih kož. Sosodne države Avstrija, Mađarska in Čehoslovaška so v zaščito svojih podjetij izvoz kož popolnoma prepovedale. V zadnjem času se je sicer uvedla pri nas zaščitna izvozna carina, ki pa ne bo zadostovala za omejitev izvoza.

Zajčje kože pokupijo pri nas večinoma Čehoslovaška, Amerika in Angleška, s katerimi naša domača podjetja radi manjvredne valute z veliko težavo konkurirajo.

Ako se bo naša vlada zavedla svoje dolžnosti naprav lastni in dustriji ter prepovedala izvoz kož zasigurno bo domačem podjetjem najlepšo bodočnost. Vse sirovine

Vedno imaš te nečedne misli! Nikoli več ti ničesar ne povem, nikoli več!

Mlada žena je napravila šobico in obmolnila.

Vedno imaš te nečedne misli! Nikoli več ti ničesar ne povem, nikoli več!

Mlada žena je napravila šobico in obmolnila.

Vedno imaš te nečedne misli! Nikoli več ti ničesar ne povem, nikoli več!

Mlada žena je napravila šobico in obmolnila.

Vedno imaš te nečedne misli! Nikoli več ti ničesar ne povem, nikoli več!

Mlada žena je napravila šobico in obmolnila.

Vedno imaš te nečedne misli! Nikoli več ti ničesar ne povem, nikoli več!

Valček.

Zaničevani, kot staroverski, nemodni obojeji valček se vrača. Razni kongresi plesnih učiteljev, ki se ugibali o programih bodoče zimске plesne sezone, se strinjajo v tem, da je valček vendar najlepši družabni ples. Shimmy in Foxtrott ostaneta le kot eksotična ekstravaganca. Nemci in Francozi se trgajo za očetovstvo valčka (materinstvo ostane neznano). Že v 14. veku je pisal neki francoski frančiškan v svojem delu "Potovanje brata Andria", da je videl v peklu čudovito divji ples. In ta ples imenuje "la valse"! Dalje je francoski narodni ples "gailarde" čisti ljudski valček, zlasti z imenom "volte".

Psica francoskega generalnega konzula.

Stvar ni humoristična, nego prav resna, naravnost tragična. V Hamburgu živi francoski generalni konzul. Reče, baže nima družega dela, kakor razmišljati, kako bi na eleganten in kavalerski način ubil 24 ur na dan. Ker je možiček star, je bila njegova edina ljubezen bela, mlada, nepopisno srčkana in vzorno zvesta psica. Ona je bila vsebina prestega časa gospoda generalnega konzula, ona mu je krajšala dolgočas, ga zabavala s svojo porednostjo ter mu pripravljala najčistejšo užitek s svojo neizčrpeno ljubeznivostjo.

Toda vse mine, in tudi beli psi je bila smrtna ura. Sreče gospoda konzula je hotelo počiti od žalosti. In izgube zveste prijateljice ni jen ter je dobil končno svoje pramogel preboleti. Da bi se nikdar ne ločil od nje, kadar pojde v velezaslužni pokoj v Parizu, je hotel dati psico pokopati na pasjem pokopališču v Parizu. Toda kako truplo nepozabne prijateljice prejelati skozi stroge nemške predpise preko meje? In tudi črna bi bila ogromna. Dolgo je premišljal diplomat, a končno jo je pogrnul. Čemu so diplomatski kurirji z imuniziranimi kovčgi? Psico so balzimirali, jo zaprli v kovčasto krsto ter jo položili v diplomatski kovčeg prvega kurirja, ki je poletoval v Pariz. Vse je šlo v redu do Quai d'Orsay. Toda tam so kovčeg otvorili in našli kovčeg, ki ni bil krsto. In zdaj se praskajo po glavah gospod generalni konzul v Hamburgu, njegovi šefi v Parizu, carinarji na nemško-francoski meji, carinarji v Parizu in cela vrsta uradov ter preklinjajo belo, srčkano psico in njenega starega ljubimca. Stvar je zelo zapletena.

Letalska nesreča.

V Novem Sadu se je o priliki svečanosti rečnega brodograjske letalska nesreča. V nekem letalu se je pokvaril motor, nakar je letalo iz višine 120 metrov padlo v Donavo. Kapitan Uzela in pilot-podoficer sta pravočasno skočila iz letala in se rešila s plavanjem, dečim je letalo izgubilo v Donavi. Ob letalu sta bila le lahko poškodovana.

Velika tekstilna tovarnica v Orsavlju

bo započela z delom v kratkem času. To podjetje bo največje te vrste v Jugoslaviji. Udeležen je tudi češkoslovaški kapital.

Strah pred medvedom.

Iz Delnice poročajo: Prava redkost pri nas je, da še do konca oktobra nismo imeli snega. Prvi sneg pa je trajal le par dni. Zima je letos mila, a namesto snega imamo neprestano deževje. Zaradi tega ni prav nič čudno, da se tudi medved ne niso poskrili v svoje brloge. Neka ženska iz občine Brod ob Kolpi je šla k sodišču v Delnice. Zagledala je ob potu medveda, ki je tresel hrusko. Čeravno se medved za žensko ni prav nič zmenil, je prišla na — po dveh urah hoda — k sodišču se vedno trepetajoča od strahu.

Brzjavna božična nakazila.

Vsi, ki še niso poslali božično darilo v domovino, naj izrabljajo to izvanredno ugodnost za brzjavne pošiljke.

Vsled mnogih brzjavnih nakazil pred božičnim praznikom nam je mogoče sestaviti jih skupno s posebno znižanim stroškom.

Samo za \$2.

lahko brzjavno pošljete Vaše denarno darilo, da bo v najkrajšem času v posesti naslovnika.

V kratkem roku do božiča pismena nakazila ne morejo več pravočasno dospeti, zato se poslužite te prilike in pošljite Vašo pošiljatev brzjavno skoz

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Sreet New York City

Glavno zastopstvo Jadranske Banke.

KAPITAN BLOOD

NJEHOVA ODISEJA.

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" prevael G. P.

69

(Nadaljevanje.)

— Izvrsten zagovor, — je rekel. — Gospodična, vi bi morala govoriti s posadko.

Nato pa se je zamislil ter rekel z izpremenjenim glasom: — Ali domnevate sedaj, da bo ta častna služba eventualno oprostila človeka, ki je bil pirat in tat?

Arabella je odmaknila svoj pogled. Njen glas se je nekoliko tresel, ko je odgovorila:

— Če, če... sploh potrebuje oprostjenja. Mogoče, mogoče so ga sodili prestrogo.

Njegove svetlosinje oči so zablistele in njegovo lice je izgubilo strogi izraz.

— No, če mislite tako, — je rekel ter jo opazoval z neko čudno lakoto v svojem pogledu, — potem bo mogoče imelo življenje še vedno kako vrednost in celo služba kralja Jamesa bo mogoče postala znosna.

Ozrl se je preko nje po vodi ter zapazil, kako je odrinil od ene teh velikih ladij čolna. Tedaj pa se je Blood namah izpremenil. Kot da se je prebudil iz sanj, se je stresel ter rekel:

— Če greste navzdol po svoje stvari in žensko, boste takoj poslani na krov ene onih ladij. — Pri tem je pokazal angleško brodovje.

Odšla je in nato sta Blood in Wolverstone opazovala prihod tega čolna, v katerem je bilo ducat veslačev ter nadaljni človek, očitno odposlanec. Blood je dvignil daljnogled, da si ogleda dotičnega.

— To najbrž ne bo Bishop sam, — je dejal Wolverstone.

— Ne, — je rekel Blood, ki je odmaknil daljnogled. — Ne vem, kdo da je.

— Ha, — se je smejal Wolverstone. — Kljub vsej poželjivosti si ne upa priti Bishop osebnost. Bil je že preje na krovu te ladje ter je moral plavati nazaj.

Ta namestnik je bil neki častnik, po imenu Calverley, samozvesten človek, ki je prišel pred kratkim iz Anglije. Njegovo obnašanje je jasno kazalo, kakšna navodila mu je dal polkovnik Bishop glede načina, kako naj postopa s pirati.

Ko je stopil na krov "Arabelle", se je obnašal ošabno, izizvalno in porogljivo.

Blood, ki je imel konfuzijo kralja že v svojem žepu in lord Julian, ki je stal poleg njega, sta čakala nanj, da sprejmeta in kapitan Calverley je bil nemalo presenečen, ko je videl, da stoji pred dvema, ki sta se povsem razlikovala od tega, kar je pričakoval. Ni pa izgubil nič svoje ošabnosti ter popolnoma prezrl množico nagih morskih roparjev, ki je stala ob strani.

— Dobro jutro vam želim, gospod, — je rekel Blood prijazno. — Imam čast pozdraviti vas na krovu "Arabelle". Moje ime je Blood, — kapitan Blood, na uslugo vam. Mogoče ste že čuli o meni.

Kapitan Calverley je bil presenečen. Obnašanje tega proslulega bandita je bilo povsem drugo kot ga je pričakoval od obupanega človeka, prisiljenega k sramotni predaji. Kisel smehljaj se je pojavil krog ustnih črtnjaka.

— Tudi višice boste spoznali, brez dvoma, — je rekel zaničljivo. — Za enkrat pa zahtevam vašo predajo, ne pa vašo nesramnost.

Kapitan Blood je izmedal mučno presenečen. Obrnil se je proti lordu Julianu:

— Ali ste že kdaj čuli kaj takega? Ta mladi gospod trpi brez dvoma ne naki čudni prevari. Mogoče mu bom prihranil par pomljenih kosti, če bi hotelo vaše lordstvo pojasniti kdo in kaj sem jaz.

Lord Julian je stopil korak naprej ter se priklonil malomarno. Pitt, ki je opazoval celi prizor z gornjega krova, nam pripoveduje, da je izgledalo njegovo lordstvo kot kak kaplan pri obešanju. Jaz pa domnevam, da je bila ta resnost le krinka, za katero se je skrivala veselost lorda.

— Imam čast informirati vas, gospod, — je rekel suhoparno, — da ima kapitan Blood komisijo v kraljevi službi, pod pečatom lorda Sunderlanda, državnega tajnika njegovega veličanstva.

Kapitan Calverley je močno zardel v lice. Oči so mu stopile iz jamic. Piratje v ozadju so se krohotali, uživajoč to nenavadno komedijo. Za trenutke je zrl Calverley molče na njegovo lordstvo, kajti zapazil je bil drago eleganco njegove obleke, njegov izraz mirne samozavesti in hladnost njegovega obnašanja. Vse to je dišalo odločno po velikem svetu, kateremu je dejanski pripadal.

— In kdo pri vseh hudičih ste pač vi? — je konečno izbruhnil. — Se bolj mrzel in tuj kot poprej je postal glas lorda.

— Niste posebno uljuden, gospod, kot sem že zapazil. Moje ime je Wade, — lord Julian Wade. Jaz sem odposlanec njegovega veličanstva v te barbarske dele sveta in lord Sunderland je moj bližnji sorodnik. Polkovnik Bishop je bil obveščen o mojem prihodu. Nenadna izprememba v obnašanju Calverley-a, ko je Julian imenoval svoje ime, je pokazala, da je bilo obvestilo sprejeto in da je tudi on vedel zanj.

— Jaz... jaz mislim, da je bil, — je rekel Carverley med dvomom in sumom. — To se pravi, da je bil obveščen o prihodu lorda Juliana Wade. A... a na... krovu te ladje? — Častnik je napravil kretnjo onemoglosti ter umolknil.

— Prihajal sem na Royal Mary...

— Tako smo bili mi obveščeni.

— Royal Mary pa je postala žrtev španskega razbojnika in jaz bi nikdar ne došel, če bi ne srečal tega junaškega kapitana Blooda, ki me je rešil.

Calverley-u se je posvetilo v glavi.

— Vidim, razumem.

— Sem tako prost, da dvomim o tem. — Glas lorda Juliana je bil še vedno strog. — To pa lahko čaka. Če vam hoče kapitan Blood pokazati svojo komisijo, bo odpravilo to vse dvome in lahko odidem naprej. Rad bi že prišel v Port Royal.

Kapitan Blood je pomolil svoj pergament pred izbuljene oči Calverley-a.

Častnik je pregledal dokument, prav posebno pečate in podpis. Stopil je nazaj, ves presenečen in poražen. Priklonil se je.

— Vrniti se moram k polkovniku Bishopu po nadaljna povelja, — je rekel.

V istem trenutku so stvorili navzoči dve vrsti in po sredi teh dveh vrst je prišla Miss Bishop, kateri je sledila služkinja. Kapitan Blood je opazoval njen prihod od strani.

— Ker je polkovnik Bishop pri vas, lahko spremito k njemu

njegovo nečakinjo. Tudi Miss Bishop je bila na krovu Royal Mary in jaz sem jo rešil obenem z njegovim lordstvom. Ona bo lahko seznanila strica s podrobnostmi tega ter sedanjega stanja afer.

Pogrezoje se iz presenečenja v presenečenje, ni mogel Calverley storiti nič drugega kot prikloniti se.

— Kar se tiče mene, — je rekel lord Julian v izrecnem namestu, da bi posadka ne ovirala odhoda Miss Bishop, — hočem ostati na krovu "Arabelle", dokler ne pridemo v Port Royal. Moj polk polkovniku Bishopu. Sporočite mu, da bi se rad senaznil z njim.

(Dalje prihodnjič.)

Jugoslavia irredenta.

Društvo so zbudili k življenju.

Iz Planine nad Vipavo poročajo: Po potrpežljivem pripravljalnem delu par donacij "Odvadarejev" in s pomočjo "Prosvete" v Trstu se je obudilo iz globokega dremanja naše "Slov. izobraževalno društvo". Tržani so z velikim navdušenjem pozdravili ta korak in na občenem zboru so se izpremenile nekatere točke pravil ter se sklenilo, da društvo ostane strogo narodno, ker se v teh težkih časih moramo zavedati, da bomo le z združenimi močmi uspešno delali na nar.-kulturnem polju.

Pozdravi naših vojakov.

Najprišrečnejše pozdrave pošilja iz Rima, priklonjeni k 3. Regg. Art. pesante, sledeči vojak: Fran Cabarija (II. Batt.), Marij Križman (IV. Batt.) in Josip Purlan (V. Batt.) vsem znancem od Sv. Jakoba. Iz Spezijskega pisa v 1. baterije 2. obrežnega topniškega polka bolj melanholično pismo, iz katerega se razvidi da se naših fantov po prvih dneh radevednosti, zanimanja za novo življenje in kotanje, četudi včasih prisiljene, polasča počasi čut osamelosti in domotožja. Vojak piše, da je njemu in tovarišem v veliko uteho "Edinost", ki jim prinaša vsak dan glas in vesti iz domovine. S ponosom pripoveduje tudi o boravku slovenskih fantov v Parmiljer so bili Italijanom priliko, da so občudovali slovensko pesem. Fantje pozdravljajo Istrane, Goričane, Notranjce in Tržačane.

Nojdenne puške na hribu sv. Marka.

Iz Gorice poročajo: Prav nekaj zanimivega se je zgodilo na hribu sv. Marka. Orožniki so našli v neki kaverni večji številni pušk in patron tako lepin in novih, da je bilo jasno, da so prinesene tja iz nekega skladišča. Orožniki so modri, zato so pustili orožje na mestu in raje popazili, da pride kdo drugi ponje. Res so prišli štirje mladi fantje iz St. Petra, ki so pa brali kostanje, zagledali kaverno in orožje, stopili vanjo in si z radevednosti ogledovali lepe stvari. Naenkrat pa so bili aretirani kot lastniki dotičnega orožja, nič ni pomagalo ugovarjanje, prepeljani so bili v St. Peter; tudi tu jih ni mogel nihče več rešiti, peljali so jih dalje v Gorico in zaprli. Pravi tatovi in "lastniki" omejenega orožja pa se rajbrž smejejo, ko krožniki v veri v svojo nespodbitno modrost sami zabrišejo vsako sled za njimi. Čemu bi bilo namig fantom orožje? Zakaj bi ga pa neki rabili? Pri nas je pač vseeno, kdo se je storjenem dejanju aretirati in kaznuje, samo — da se aretirati in kaznuje.

Žrtev štandreskega pretepa.

V bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici je umrl nesrečni mehanik Rudolf Brežar, ki je bil pred nedolгим ranjen z nožem v nekem pretepu v Štandresu. Zapuščena mlada žena in enega otroka. Žalostno je, kam dovede naše ljudstvo pitje in gostilničarsko življenje sploh v teh težkih časih.

Žalna slovesnost.

Iz Zagorja na Krasu poročajo: Pri nas se je vršila žalna slovesnost po pokojni učiteljici Mariji Dovan. Po žalni službi božji, katero je opravil župnik Ivan Baloh, se je vršil sprevod na pokopališče, katerega se je udeležila vsa šolska mladina, nad 30 članov učiteljskega, sorodniki, mamica in sestra Jožica ter mnogo domačega ljudstva. Vse je kazalo, kako je bila blaga pokojnica priljubljena. Na pokopališču je bil blagoslovljen skromen, a lep spomenik katekega je postavilo učiteljsko društvo. V cerkvi in na grobu je dovršeno zapel pevski zbor dve žalostinki pod vodstvom G. Starmans. Ob grobu je govoril načelnik g. Lampret, ki je spikal pokojnico kot vzor učiteljstva. Njen grob je bil krasno s cvetličami ozajšen.

Nevaren padec.

V tržaško mestno bolnišnico so prepeljali zasebnico Marijo Škerl, staro 46 let. Ženska je padla po stopnicah v hiši št. 13 v ulici Ponzianinno ter si pri tem zlomila piščal na desni nogi.

Pijana smrtna kandidatinja.

Marija Brajonac, stara 37 let, stanujoča v Trstu, se je opol dne napila vina; potem pa se je v pijanosti napila še lizola. Ker pa jo je lizol hudo žgal po želodcu, se je skesala nad čimom in poklicala pomoč. Prepeljali so jo v bolnišnico.

V morje se je vrgla.

s pomola Sanita v Trstu Katarina Križman, stara 26 let, iz Umaga, iz nevarnega položaja so jo rešili nekateri finančarji ter jo dali prepeljati v bolnišnico. Kaj je gnalo žensko do tega, ni znano.

Dejanje zapuščene matere.

V Trstu se je 20letna J. Pitana nekega dne, ko je močno deževalo, s svojim nezakonskim otrokom v naročju zastrupila na cesti s karbolno kislino. Prepeljali so jo v mestno bolnišnico v težkem stanju. Življenje si je hotela vzeti, ker jo je fant zapustil.

Samomor mladega brivca.

V Trstu je stanoval s svojimi starši 22letni brivec Karel Pern. Mladenič je govoril v zadnjem času, da si bo vzel življenje, ker je nevrasteničen. In res je izvršil svoj sklep. Nekega dne zjutraj, ko so domači še spali, je skočil na okno in se vrgel iz petega nadstropja na ulico. Razbil si je črepijo. Par trenutkov pozneje je umrl.

Hotela je svoji materi odžagati glavo.

V opazovalnico tržaške mestne bolnišnice so prepeljali neko Antonijo R., staro 38 let, stanujočo v Trstu. V blaznosti je hotela odžagati svoji materi glavo.

Zaplenjeno vlomilno orodje; dve aretaciji.

Policist Turus, ki se je nahajal v službi na peronu na južnem kolodvoru v Trstu, je opazil tam dva sumljiva možakarja, ki sta bila ravnokar stopila na vlak, ki se je imel odpeljati proti Trzinu (Monfalcone). Policist je šel za njima, ju prijel ter preiskal. Pri enem je našel pod suknjo omot. Odvil ga je ter našel v njem nekoliko vlomilnega orodja: "pie del porco", klečke, ponarejene ključke, žepno električno svetilko itd. Moža sta končala v zaporu. Imenujeta se: Ivan Gregorij, star 31 let, in Libero Apollonio, star 26 let, oba stanujoča v Trstu. Brez dvoma sta imela moža namen, da v Trzinu — do tja sta imela namreč vozne listke — ali kje drugje v bližini prevrata kako železno blagajno.

Krpanova pesem.

Kočijaž Ivan Krpan je šel po neki težki nlici ter prepeval za kratek čas. Nenadoma sta se mu približala dva mladeniča in mu rekla, naj utihne. Nato sta ga preskale in mu vzela listino ter zbežala. Toda to so k sreči videli v bližini se nahajajoči kr. stražniki ter prišli oba tatova. Na policiji sta se zlikovca identificirala za: Ivan D'Angelo, star 23 let, rojen v Palermu, in August Neppo, star 23 let, rojen v Reggio Calabria. Oba sta brez stalnega dela in brez stalnega bivališča. Bivališče sta dobila v zaporu v nl. Coroneo.

Velika tatvina v stanovanju.

Pri belem dnevu so vdli tatovi v stanovanje bivšega ruskega konzula Miklavža Smirnova v Trstu in odnesli 1000 lir, nekoliko dolarjev ter mnogo drugega denarja v vrednosti nad 15.000 lir.

Stari grehi.

V Trstu je bil aretiran Ivan Milčič, star 35 let, brez stalnega bivališča. Milčič, katerega so tovariši prekrstili za "Nini ronja", ima na

Kretanje parnikov - Shipping News

16. decembra:

Majestic, Cherbourg.

20. decembra:

Seydlitz, Bremen.

21. decembra:

Antonia, Cherbourg in Hamburg.

23. decembra:

Rydam, Boulogne.

23. decembra:

Colombo, Genoa.

30. decembra:

La Savoie, Havre; Olympic, Cherbourg.

1. januarja:

Seydlitz, Bremen.

2. januarja:

Berengaria, Cherbourg.

4. januarja:

Manchuria, Cherbourg in Hamburg; Mount Carroll, Hamburg.

6. januarja:

President Arthur, Cherbourg in Bremen; Majestic, Cherbourg; Finland, Cherbourg in Antwerp.

7. januarja:

La Touraine, Havre.

10. januarja:

President Monroe, Cherbourg; Orduna, Cherbourg in Hamburg; Saxonia, Cherbourg in Hamburg.

11. januarja:

Hansa, Hamburg; Argentina, Trst.

15. januarja:

Hannover, Bremen.

16. januarja:

Rochambeau, Havre.

17. januarja:

President Adams, Cherbourg; Paris.

18. januarja:

Mongolia, Cherbourg in Hamburg; Taormina, Genoa; Mount Clinton, Hamburg.

20. januarja:

America, Cherbourg in Bremen; Olym-

22. januarja:

Aquitania, Cherbourg; Pittsburg, Cherbourg in Bremen.

24. januarja:

President Van Buren, Cherbourg.

25. januarja:

Minnekahda, Cherbourg in Hamburg; Bayern, Hamburg.

27. januarja:

President Harding, Cherbourg in Bremen; Kroonland, Cherbourg in Antwerp; President Wilson, Trst.

28. januarja:

La Lorraine, Havre.

29. januarja:

York, Hamburg.

30. januarja:

Chicago, Havre.

31. januarja:

President Polk, Cherbourg; Orbita, Cherbourg in Hamburg; Antonia, Cherbourg in Hamburg.

3. februarja:

George Washington, Cherbourg in Bremen.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim naročnikom "Glasa Naroda" v državi Ohio naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ANTON SIMČIČ,

kateri je pooblaščen nabirati naročnino za naš list, zatoraj prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Slovenic Publishing Co

Cena samo 40 centov.

Naročite ga še danes.

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., New York

23 Dobe se tudi pri zastopnikih 23 Glas Naroda.

Knjiga za dolge zimske večere.

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR za leto 1923

192 strani povesti, poučnih člankov in razprav, pesmi, slik, šale in raznoterosti.

Cena samo 40 centov.

Naročite ga še danes.

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., New York

23 Dobe se tudi pri zastopnikih 23 Glas Naroda.

RAVNOKAR JE IZŠLA

NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovanja izdaja

Vsebuje 308 strani.

Cena s poštnino \$2.—

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Praktični Računar

Priročna krepna knjižica, ki ima vse kar je v kupčiji potrebno, še natančno izračunjen, kakor tudi za izračunjenje obresti.

Knjižica je trdo vezana, stane 75c

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt Street : New York

Doctor Moy

je uspešno zdravil na-

duh, božastvo na-

pade, padavice, za-

strinjene krvi, v-

vedel zapra, sre-

jetne, ledene in

pljučne bolezni; bo-

lezni v želodcu, gla-

vi ali hrstu; bole-

čine v prsih, unete

oči, roke, noge ali

hrbte; okleline, rev-

matizem; kožne bo-

lezni, arheci, ogr-

ce, oslabelost, moške ali ženske bolezni

ali slabo kri; brez operacije v najkraj-

šem času po najnižji ceni.

Urače ure: ob delavnikih: od 9. do

poldne do 6. zvečer.

Ob nedeljah in praznikih: od 9. do

poldne do 1. popoldne.

DOCTOR JIN FUEY MOY

308 GRANT STREET

PITTSBURGH, PA.

Velika Blaznikova Pratika

(s tremi mlatiči.)

Cena s poštnino ... 30c

25 pratik \$3.75

50 pratik 6.50

100 pratik 12.00

Slovenic Publishing Co.

82 Cortlandt Street New York

23 Dobe se tudi pri zastopnikih 23 Glas Naroda.